

מסורת הש"ס

(א) מִסֵּד דְּרָא וְזִיעַל פִּינָה
(ב) וְחֻסְפִּיטָא פִּינָה רִיבָא
(ג) וְלִפְלִי לֵאמָר (ד) נִיר סֵדָה
(ה) פִּי כֻקָּא מִשְׁנֵה פִּי
הִלְכָה חֲמֵלָה קִיָּם בְּדִידָה
בְּדִידָה (ו) הִיטָא לְעֵת רִשָּׁא
וְאִין קִי דַעַת הִתְחַסְפִּיטָא
וְהִרְמִיבֵיט וְלֵא (ז) חֻסְפִּיטָא
פִּינָה סִיגָא (ח) שֵׁס, (ט) וְזִיעַל
קִי (י) שֵׁס, (כ) לֵא טִמְאָה חֵמָה,

הגהות הב"ת

(ב) רש"י ד"ה ללא כרבי
יהודה וכו' רשות בעליו
הס"ד ואח"כ מ"ה מלמד
שמתמעטין ואם ימעט:

רבינו חננאל

מבוא אמרו יפה שירוק
הכחמים ק"ל לטעמים
ובזהם כן אוכלו חמישים
תבן יחשב אונס סהויה
זכנו. שתי חבורות
שנתעברו פסחיהם ירי
מושיכן לכל אחד ואחד.
כ"ו בני חבורה זו מושיכן
(לר) [לחם] כבש אחד בור
חבורה האחרת מושיכן
לחם הכבש האחר, ואם
לא יהיו חבורה זו ואם
לא יהיו חבורה האחרת
אחד מבני חבורה האחרת
כא לו תמנה עני בני
חבורה זו וכן את אורחין,
אמרו שכל שנתנו אותו
(דיעו) [דיעו] פסחיהם
משלל ומושיכן על שנתנו
ואם לא הפסח הוא שיהיה
לחבורתו ירי חלק
בללחם הוא ק"ל (וידיעו)
[דיעו] משכונות משלנו
ותמנינו על ש"ל. לחם
צריכין את כל, מפני
שאר שרידי לידות כי
שנתנו עיקר על אותו
הפסח מחללה יהיה עני
עני כעשירי עיקר ירימנה
אחרים עמו. וכן עושין
בני חבורה האחרת, כאשר
פירשנו מעשה האחרת
כפי משה ושהיה. וכן
חכם חבורות של חמשה
חמשה ושל עשרה ושל
חמשה ושל אחד מכל חבורה
זו אורחין ופושטת ירי
ענים שנתעברו פסחיהם
זה מושך לו כבש אחד
וזו מושך לו כבש אחד,
זה מושך עמו אחד מן
השוק על פסחו, זה
ממנה עמו אחד על פסחו
אחד מן השוק. ומכאן
בכל פסח שלש שנים,
זה ראשון שהפשיט אותו
הכבש שנתעברו לפסחו
ובני אותו חבורה הכבש
לעצמו ולו שהביאון מן
השוק וממנה עמו עליו,
והולך אצל ששקש אותו
הכבש השני, וגם הוא
הכבש ממשה השני, אם
שלי את אורחין. את
פסח זה ידיר משכונות

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

יִיקָה כו' שֶׁאֵילֹו אָמַר וְאָמְרוּ
 בְּרִאיוֹן זֶה אוֹכֵל מִשְׁלֹו כו':
 יִיבֵן כו': דְּלֹא כִר' יְהוּדָה.
 עֲלֵיו דְּהֵא וְדִאי אוֹתָן שְׁנֵים

מכאן אמרו חכמים
הל וחומר לטפשים
חכם יחשב: שנים
לימא מתניתין דלא
ימעט הבית מהיות
החולצין ובלבד שהיא
קום דברי רבי יהודה
שלא יניחו את הפסח
אפילו תימא רבי יה
יהודה ⁽²⁾ אין שוחטין
מעיקרא לאמניי אחר
מבני חבורה דמי א
ידיקא דקתני וכן חמי
חמשה של חמשה
וארבעה לא לא משו
חבורה גביה

יפה שתיקה לחכמים
שנאמר ¹אֵוִיל מַחֲרִישׁ
תַּתְּעַרְבוּ פִּסְחוֹתֵיהֶם וכו';
ר' יְהוּדָה דִּתְנִיא ²וְאִם
שֶׁהָיָה מִלְמַד שֶׁמִּתְמַעְמֵץ
אֶחָד מִבְּנֵי הַחֲבֵרָה
רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר וּבִלְבָּד
כְּמוֹת שֶׁהוּא א"ר יוֹתָן
וְהוּדָה כִּיּוֹן דֹּאמֵר רַבִּי
אֵת הַפֶּסֶחַ עַל הַיְּחִיד
נִגְאָה בְּהִדְרִיָּה קָאִי וְכֵאחָד
ר' אִשִּׁי מַתִּיתִין נָמִי
שֶׁן הַחֲבוּרוֹת שֶׁל חֲמֹשֶׁה
אֵין אֲבָל שֶׁל חֲמֹשֶׁה
סָ דְּלֵא פִּישׁ חֵד מִבְּנֵי
שָׁמַע מִיָּה:

שמע מינה:

הדרן עלך מי שהיה ממא וסליקא לה פסח שני

פסקי הלכות פסח שני בקצרה

לפי שאין היחידים עושין בשמי אלא בזמן שרוב הקהל עשו הראשון. וכן אם היו רוב הקהל טמא' מהם ומיעוטן בשאר טומאות הטמא' מהם עושין בראשון והמיעוטין אינן עושין לא בראשון לפי שאין טומאה דוחה בראשון אלא טומאה מה לבד ובשמי אינן עושין לפי שאין עושין בפסח שני אלא אם נעשה הראשון בטמא. והנה שני שלש הקהל טהורים ושלש טמא' מהם ושלש טמא' בשאר טומאות הטמא' מהם אינן עושין לא בראשון שהרי הן מיעוטין לגבי טהורים עם הטמא' משאר טומאות ובשמי אינן עושין שהרי מיעוט עשו בראשון. כיצד משערין הפסח ידעו אם רוב הקהל טמא' או טהורים אין משערין בכל האוכלין כשעו' שהיו עשירים נמנים על פסח א' ומשלחין אותו לשטות ביד א' אלא משערין בכל הגננים לעורו. ועתה שכן מבחין קודם שתכנס בה הראשונה משערין אותה. פסח שהקריבוהו בטומאה נאכל בטומאה שמחלתו לא נא' אלא לאכילה. ואינו נאכל אלא לטמא' מה שנדחים להם הטומאה ולכיוצא בהן מטמא' טומאה מגע אבל לא לטמא' שטומאה יוצאה מגופו ואם אכלו טמא' ואפילו אכלו טמא' מה מהאמורין שלו פירסו. כ"ד"ה הפסח נאכל בטומאה כשטמא' הציבור קודם זריקת הדם אבל אם טמא' נאכל זריקת הדם לא יאכל. שחטוהו בטמאה וטמא' רוב הציבור קודם זריקה וזרק את הדם והפסח לא יאכל. היו כלי שרת טמא' בשרו ויכוצו בו אע"פ שטמא' את הבשר לא יעשוהו אלא הטהורים יאכלו אע"פ שהוא טמא שמתבשר שיאכל בטומאה בשר שהיא בללו ולא יאכלוהו טמא' הגוף וזהו כנרת מה בין פסח ראשון לשני הראשון אסור בחמץ בכל ירכה וכל ימא' ואינו נשחט עם חמץ (ויקרא ב' יד) ואין מוציאין ממנו חמץ לחבורה וטעון הלל בנאכלתו ומציאין עמו חגיגה ואפשר שיבא בטומאה אם טמא' רוב הקהל טומאה מה אבל פסח שני חמץ ומזה עמו ביבית ו' ואין נשחט בג' כמות ואין צריך ביקורין ואינו טעון הלל בנאכלתו ומציאין אותו דוח' לחבורתו (ואין מציאין עמו חגיגה ואינו נא' בטומאה וקשהם דיווח את הפסח ומיעוטין הלל בעשייתו ונאכלתו ל' ביבית אחד על מלה ומרור ואין מותירין מהן ואין שוברים בהן את העץ: נשים שנדחו לשני בין מפני טומאה ודרך רחוקה בין משאר אונס ושגגה הרי פסח שני לכן רשות לפרק אינן שומעין עליהן בפני עצמן בשבת בפסח שני. והאונן שמת לו מת את חיות ב"ד שכבר נחמדי' ב"ק' שחטין עשוי' וטובל ואוכל שאיננו יורה מדרבנן וכן אמ' לו מה בין זריקה ב"ד אבל מה לו מת קודם חלות דפחה לשני ואם שחטו זרקו עליו טובל ואוכל לערב. גר שנחגיג בין פסח ראשון לשני וכן קטן שהגדיל בין ד' פסחים חייבין בפסח שני ואם שחטו עליו בראשון פטור. והוא אינה דוחה שבת כגון (אזכר) שביע' ו' שלו ב"ד בשבת אין חזין ואפילו חלו הי"ג בשבת אין חזין עליו ב"ד אלא למחרת בשני ואין שומעין עליו אלא ידחה לשני:

(שאר עניני סדר ומוצא ליל ט"ו מנזרח הכל בשמי א"ח)

(שאר עניי קדר וחובת ליל ט"ו מצוהר הכל בש"ע א"ח)

כתוב בתורה איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לנפש
או לדורותיהם ועשה פסח לה' בחדש השני בארבעה עשר יום
בין הערבים יעשו אותו וגו' ככל חקת הפסח יעשו אותו. ושנינו שאף
כל אונס במשמעו שאם נאנס או שגג בראשין יעשה אונס אלף טמא
ודרך רחוקה פטורין מן הכרת אפילו היה בשני ימים ויפלו בראשין
אם היה בשני חייב כרת. אבל הדין בראשין בלא שום אונס ושגגה
אפילו נאנס בשני חייב כרת: ואחרי דרך רחוקה מי שהיה בינו ובין
ירושלים יום י"ד עם עליית השמש ט"ו מיל או יותר היה פחות מזה
ולא הגיע לירושלים מפני שעברו בהמות או שהיה בירושלים והיה
חולו בגדלו ולא הגיע לעשרה עד שעבר דרך הקרבה הרי זה אונס
ואין בדרך רחוקה. היה חשוב בדרך ישראל חוץ לתומת ירושלים
והבטיחוהו ללכת לראשון שוחטין עליו אבל נחשב ביד נכסין אין שוחטין
עליו עד שלא ואם שחטו עליו ויאלה הרי זה אולם. שחטו עליו ולא יאל
ובן האון והחולה וסוקן שיתולין לאכול שפסח עליהן ואחר שזרק
ועמאחרי כמות ואינן יכולין לאכול פטורין משפסח שני וכן כל מי
שהיה ראוי לשעט שחטו חזקה ונדחה אחר כל פסח משפסח שני.
טמא שזיכו להטיר בפסח ראשון ולא טבל וישב בטומאתו לו הערל
שלא מל בראשון הרי זה הדין בראשון: ואחרי טמא נדחה הפסח שני
כגון זבים וזבות נדות ויולדות ובעלי נדות אבל הנוגע בנבלה ושרץ
ורעילא כהם ביום י"ד הרי זה טובל ושוחטין עליו אחר שיתולין ואוכל
לערב. חז שראה ב' ראיות ועבד בשבועי שוחטין עליו ואוכל לערב וכן
שומרתו שני כנגדו שני ראוי אחר וירקה הדם פטורין משפסח שני
ואין שוחטין על הגדע בשני שלה: טמא מה שחל י' שלו כ"א אף
על פי שהזהר עליו ועבד וראוי לאכול קדשים לערב אין שוחטין עליו
ונדחה לשני ב"ח שנטמא בטומאת מת שהטיר מגלה עליהן אבל
בטומאת מת שאין הטיר מגלה עליהן שוחטין עליו ב' שלו אחר האזה
וניתלה. מה שעשה פסח בחזקת שזהו טמא ואח"כ נודע לו שהיה
טמא בטומאת התהום פטור משפסח שני אבל נודע לו שנטמא בטומאת
ודאי חייב בפסח שני. ב"ח בטמא אבל טמא כגון יטמא מת שנטמא
בטומאת התהום כשש' שלו אע"פ שנודע לו אחר שעשה הפסח חייב
בפסח שני שחזקת הטמא טמא עד שנטיר ספק טומאת התהום טמא
לפסח: בטומאת מת אין מחלה קהל אין מחלה קהל אין מחלה קהל
נדרין ולא לצור אפילו היה מחלה קהל אין נדרין שאם היה בפסח הראשון
דוחו להקל או הכהנים או כלי השרת טמאין בטומאת מת שנטמא הפסח
הטמאין עם הטמאין בטומאה אפילו היה ברוב הטמאין רק א'
[ועודף]. היו מחלה על מחלה כולן עושין בראשון והטהורים עושין
לעצמן בטמא וטמאים לעצמן בטומאה. היו השנים משלימין לרוב
הטהורים הטהורים עושין הראשון והטמאין אינן עושין הראשון ולא
השני. היו רוב הקהל טמאין בשאר טומאות וטמאין טמאין מה אותן
טמאין מה אינן עושין לא בראשון לפי שהן מיעוט ומעט שני אינן עושין

בעזרת האל יתברך נשלם סדר פסח ראשון ושני

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones